

Ljungskileortens Hembygdsförenings Årsberättelse 2020

Under 2020 har styrelsen haft 12 protokollförda möten samt samrådsmöten.

Protokollen finns upplagda på föreningens hemsida.

Föreningens verksamhet beskrivs nedan av de olika kommittéerna och byalagen.

Många av årets planerade aktiviteter har inte kunnat genomföras p.g.a. Coronan, utan har fått skjutas på framtiden. Förhoppningsvis kan dessa aktiviteter genomföras detta år. De arrangemangen som vi har kunnat fullfölja i enlighet med Folkhälsomyndighetens föreskrifter har rönt stor uppskattning. Jag tänker då speciellt på Allsången vid Lyckorna Kvarn och vår medverkan på Bredfjällsdagen som trots dåligt väder drog ett enormt antal besökare.

Styrelsen har efter inkomna synpunkter på förslag till nya stadgar beslutat att skjuta upp framläggandet av nytt förslag. Vi bedömer att en digital årsstämma inte ger tillräckligt många medlemmar möjlighet att göra sin röst hörd. Förslaget kommer istället att tas upp på nästa årsstämma.

Föreningens ekonomi är god. Av byggnadskommitténs rapport framgår vilka investeringar i underhåll som har gjorts och som kommer att behöva göras.

Föreningen har fått bidrag från Thordénstiftelsen och Stiftelsen Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur. Under året har vi också fått igenom ett tio-årigt nyttjanderättsavtal med Uddevalla kommun avseende Lyckorna kvarn och markområde. Nu hoppas vi att ytterligare bidragsansökningar kommer att beviljas för att kunna tillgodose fastigheternas underhållsbehov.

I egenskap av avgående ordförande vill jag framföra mitt personliga tack till samtliga medlemmar i styrelsen. Alla har bidragit på ett imponerande sätt med idéer, kunskap och arbete. Att vara ordförande i denna styrelse har varit hedrande.

Dessutom vill jag naturligtvis framföra styrelsens och mitt tack till alla de medlemmar, personer och företag som på olika sätt bidragit till och engagerat sig i föreningens verksamhet.

/Ann Halldin

ordförande

Verksamhetsberättelse 2020, Bidragsgruppen

Bidragsgruppen formerades i januari 2020 efter det att fyra av föreningens medlemmar deltagit i endagskursen "Söka Pengar" som anordnades av Arbetets museum. Kursen hölls i Sjömanshusmuséets lokaler i Uddevalla. På kursen deltog Ann Halldin, Sören Larsson, Inge Magnusson och Arne Bergström från Ljungskileortens hembygdsförening.

På kursen lärdes det ut hur en bidragsansökan bör utformas och det gjordes även en genomgång av tänkbara (offentliga) bidragsgivare och vilka kriterier som prioriteras.

Det visar sig att endast ett fåtal offentliga bidragsgivare lämpar sig för rena kulturmiljöåtgärder. Utöver offentliga bidragsgivare finns lokala stiftelser som kan lämna bidrag. Även lokala företagare kan tillfrågas.

De fyra deltagarna påbörjade efter kursen arbetet med att ta fram underlag för bidragsansökningar för följande upprustningsprojekt, som byggnadskommittén bedömt som prioriterade och som föreningen inte har möjlighet att bekosta fullt ut med egna medel.

1. Renovering av plåttaket på Bella Vista
2. Upprustning av ränna och damm vid Aröds kvarn
3. Renovering av samtliga tak på Lyckorna kvarn

4. Ny handikappanpassad toalettbyggnad vid Lyckorna Torp

Bidragsgruppen har letts av ordförande Ann Halldin och arbetet har avrapporterats regelbundet till hembygdsföreningens styrelse. Gruppen har varit aktivt arbetande under hela 2020 och träffats vid ett 20-tal tillfällen, både fysiskt och via telefon. Uppskattningsvis har gruppen lagt ned ca 600 timmar på sitt arbete under 2020. För arbetet med underlagen har intern expertis inom föreningen och extern expertis anlåtats. Anbud har inhämtats som kostnadsunderlag till ansökningshandlingarna. För åtgärd 1, Taket på Bella Vista, har ansökan inlämnats och bidrag har beviljats till del av kostnaden från Thordénstiftelsen, medan ansökan till Herman Zetterbergs stiftelse har avslagits.

För åtgärd 2, Upprustningen vid Aröds kvarn, har samråd skett med bebyggelseantikvarien Ulla Karlström på Bohusläns museum. Karl-Henrik Andersson vid Seffle Turbin har bistått med värdefulla råd om vilka åtgärder bör göras på dammen och rännan. Gunnar Henningsson och Anders Söderlund har medverkat med konstruktionsförslag och kostnadskalkyler för åtgärder på rännan. För åtgärderna vid Aröds kvarn har bidrag beviljats för del av kostnaden från Gustav VI Adolfs kulturfond. Ansökan till Länsstyrelsen i Västra Götaland, kulturmiljö är inlämnad och besked förväntas under våren 2021.

För åtgärd 3, Taken på Lyckorna kvarn, har kostnadsunderlag inhämtats från två olika anbudsgivare. Samtliga tak behöver åtgärdas och arbetena kommer, på grund av sin omfattning, att behöva delas upp över flera år. För 2021 har bidragsansökningar lämnats in till Boverket och Länsstyrelsen i Västra Götaland, kulturmiljö. Besked väntas under våren 2021. Boverket förutsätter delfinansiering av Uddevalla kommun för att lämna bidrag. Diskussioner kommer att tas upp med kommunen.

För åtgärd 4, Toalettbyggnad på Lyckorna Torp, har anbud från två olika anbudsgivare tagits in och utvärderats av Thomas Peterson. Två olika lösningsförslag har presenterats för styrelsen och eventuellt måste även godkännande inhämtas från Uddevalla kommun. Ansökan planeras att bli inlämnad i början av 2021.

Bidragsgruppen har även medverkat i framtagandet av ett nytt nyttjanderättsavtal med Uddevalla Kommun för fastigheten Lyckorna 6:1 (Lyckorna Torp) inklusive kvarnbyggnaderna. Avtalet är en förutsättning för att kunna söka bidrag för upprustningarna på Lyckorna kvarn.

/Arne Bergström

Verksamhetsberättelse för 2020 från Informationskommittén med Hemsida/Redaktion

Medlemmar: Anna-Clara Olofsson (sammankallande) med studiecirkel
Arbetet med att informera och uppdatera vår hemsida via Wordpress har fortsatt, tyvärr har tidigare arbetsgrupp/studiecirkel inte fungerat som tidigare på grund av restriktioner i Corona pandemin. Studiecirkeln är under Studieförbundet Vuxenskolan med Anna-Clara Olofsson, Dorotea Westbring, Marita Svantesson, Ingemar Nordmark, Birgitta Abrahamsson och Ann Halldin.

Vi har varje månad sänt ut nyhetsbrev till ca 150 prenumeranter för att informera om aktuella händelser.

Anteckningar från några få möten i programkommittén och protokoll från styrelsemöten, som många gånger varit via telefon, har scannats och finns tillgängliga från hemsidan.

Vi har tillgång till programmet "Adobe in Design" och vi använder detta för att själva skapa Minnesbilder. Redaktionskommittén består av Ingemar Nordmark och Anna-Clara Olofsson.

/Sammanställande Anna-Clara Olofsson

Verksamhetsberättelse för 2020 från Bella Vista kommittén – ute

I kommittén ingår Ingemar Abrahamsson, Kent Axelsson, Yvonne Johansson och Birgitta Abrahamsson.

Gruppen träffades i april och gjorde upp ett schema för att fördela gräsklippningen mellan oss. Vi klippte gräs från vecka 18 tom vecka 40. Utöver gräsklippningen har vi klippt häckar, buskar och sly. Vi har putsat rabatter och grusgångar. Vi har haft några tillfällen då vi träffats alla i gruppen för utökad rensning och klippning av buskar och sly. Flera lass har körts till tippen.

Utöver detta har vi även haft en större "röjardag" då vi, inför dagen, ställde frågan på både nyhetsbrev och hemsida om det fanns några som var villiga att hjälpa till. Vi blev sammanlagt 11 personer. Det var en trevlig och arbetsam förmiddag med plats för både fika, kapning av grenar och buskar, krattning av grusgångar, plantering i krukor och till slut ett jättelass med sly och grenar till tippen.

Tack alla för era insatser under året

/Sammanställande: Birgitta Abrahamsson

Verksamhetsberättelse för 2020 från Byggnadskommittén

Byggnadskommittén har under året varit sammansatt av Christer Brattvall, Rolf Hermansson, Sören Larsson, Thomas Peterson, Kjell Sällström samt Inge Magnusson

Kommittén har löpande haft möten med styrelsen avseende byggnadsrelaterade frågor. Följande ärenden har behandlats för de olika byggnaderna:

Bella Vista:	Takplåten har besiktats och behöver målas. Offerter framtagna. Två ansökningar om bidrag har utarbetats av bidragskommittén och inlämnats. En har beviljats.
Muséet Bella Vista:	Räcke över bäcken renoverat. Målning av räcken. Montering av nytt räcke utanför muséet. Lagt igen "slukhål" framför muséet.
Lyckorna kvarn:	Ett nytt nyttjanderättsavtal har tecknats med fastighetsägaren Uddevalla kommun. Framtagna anbud på takrenovering är justerade. Två ansökningar om bidrag har utarbetats av bidragskommittén och inlämnats.
Lyckorna torp:	Tillverkning och montering av ett räcke framför torpet har påbörjats. Förslag till en handikapptoilet har utarbetats och prissätts. Ansökning om bidrag ska utarbetas av bidragskommittén. Det återstår.

Vadet: Låsanordningar på innerdörrar har monterats.

Aröds kvarn: Förberedelser hur vi ska kunna starta kvarnen har pågått under året. Rännan måste ersättas med en ny. Dämmet måste tätas och förses med nya luckor. Själva kvarnen måste också ses över före start. Anbud och kalkyler är framtagarna och sammanställda av bidragskommittén och inlämnats. En har beviljats.

För byggnadskommittén/ Inge Magnusson

Verksamhetsberättelse för 2020 från Kommittén för Lyckorna Torp och Kvarn samt Vadet

Kommittén består av Arne Bergström (sammankallande), Åke Strömberg, Rickard Nilsson, Eva Bergström, Bo Wålemark, Elisabeth Bagge, Eva-Lena Berglund, Anders Antonsson och Ingrid Kennborn.

Översiktlig ansvarsfördelning: Bosse, Rickard och Åke sköter gräsklippning och röjning utomhus, Eva ansvarar för växter och rabatter, Åke och Arne svarar för allmän skötsel och diversearbete tillsammans med byggnadskommittén, Ingrid och Anders ansvarar för Vadet, Eva-Lena och Elisabeth håller ordning inomhus. Arne ansvarar även för visning av kvarnen och dess utrustning.

Under 2020 har gruppen i stort sett arbetat behovsstyrt och helt individuellt och i mindre arbetsgrupper med skötseln på området.

Gräsklippning och arbete med att hålla efter vegetation och sly har varit de dominerande sysslorna.

Växtbeståndet i rabatterna har inventerats, en förteckning kommer att tas fram.

Elinstallationer i Lyckorna Torp är färdigställda. Allt kablage och vägguttag är utbytta till jordat utförande. Jordfelsbrytare har installerats, 3 st värmeelement har satts upp.

Nya lysrör har satts upp i markplanet i kvarnen vilket ger bättre belysning av maskinutrustningen och i verkstaden. I spannmålsmagasinet har nya lysrör satts upp på båda våningarna och nya jordade vägguttag har satts upp. Allt gammalt elskrot har körts bort till återvinningsstationen på Aröd.

En februaristorm fällde flera träd på området, bland annat över gångstråket förbi kvarnen och nedströms dammen i farlig närhet av kvarnbyggnaden. Träden är borttagna och kommunen har meddelats.

En liten släpkärra har inköpts till åkgräsklipparen.

Röjning och utglesning av björkdungen vid Vadet har gjorts. Nedtagna stammar kommer att sågas upp till ved som kan användas i bakugnen i Vadet.

Förnyelse av staketet runt Lyckorna torp pågår genom byggnadsgruppens försorg. Blir mycket fint.

P g a Coronapandemin så har alla större evenemang vid hembygdsgården ställts in under 2020. Enda aktivitet har varit en allsångskväll den 10 augusti med föränmält deltagande (max 50 pers).

Loppisen i kvarnen hölls öppet med försäljning under Loppis-rallyt den 29 augusti.

Brödbakning har skett i Vadet under en helg i november. 6 personer deltog, uppdelade i tre grupper. Brödkakor och knäckebröd bakades.

Utomhusbelysningen av kvarnen har varit uppsatt under de mörkaste månaderna. Under julperioden har ljusstakar lyst upp fönstren i Vadet, Torpet och i Kvarnen.

Det har inte varit några visningar av kvarnen under året, varken bokade eller spontana.

/Arne Bergström

Verksamhetsberättelse för 2020 från Aröds Kvarn

Ordinarie kommitté för Aröds kvarn har varit vilande under året.

Delar av skötselgruppen för Lyckorna Torp och kvarn (Arne och Eva Bergström, Åke Strömberg) har enligt överenskommelse arbetat med regelbunden skötsel på området under året.

En gemensam arbetsdag ordnades den 8/6, där trädfällning, slyröjning och trimmerarbete genomfördes. Medverkande var Rolf Hermansson Berg, Arne och Eva Bergström, Åke Strömberg, Bertil och Gunnar Johansson, Ove Natanaelsson. Arbetet vid Aröds kvarn är krävande med tanke på riklig slytillväxt och det stora beståndet av parkslide, som måste hållas efter regelbundet.

En motorgräsklippare har inköpts för gräsklippningen vid Aröds kvarn.

Bänkar har varit utställda för besökare under hela säsongen. Man märker att det är många som besöker Aröds kvarn, inte minst fågelskådare med kikare och kamera under våren.

Kvarndagen vid Aröds kvarn ställdes in under 2020 p g a pandemin.

/Arne Bergström

Verksamhetsberättelse för 2020 från kommittén för Museet med handelsbod

På årsstämman den 29 februari medverkade vi med försäljning av tunnbröd, äggost och brynost. Vi sålde även ett lotteri och serverade smakprov av risgrynskaka med russin.

I mars kom Coronaviruset och museet stängdes hela år 2020.

Den 26 september var det Bredfjälldagen där vi även i år medverkade med smakprov av äggost, tunnbröd och linberedning. Mycket uppskattat och roligt.

Lördagarna 5, 12 och 19 december hade vi Julmarknad i trädgården ihop med Bella Vista med god försäljning av tunnbröd, kakor och julklappar. Mycket uppskattat. Vi bjöd även på Glögg.

/Sammankallande Marita Svantesson

Verksamhetsberättelse för 2020 från Bella Vista kommittén – inne

Den 2 februari hade vi årets första Kura Skymning där vi hade hand om kaffeserveringen.

Den 29 februari var vår årliga Årsstämma. Där hade vi i kommittén hand om kaffeserveringen. Vi sålde även ett lotteri.

I mars kom Coronaviruset och satte stopp för fortsatta evenemang. Bella Vista stängdes! Inga våfflor med kaffe, inga program under våren, sommaren och hösten. Corona satte stopp för all verksamhet.

Men när julen närmade sig medverkade vi i Julmarknaden som vi hade ordnat i trädgården på Bella Vista.

/Sammankallande Marita Svantesson

Verksamhetsberättelse för 2020 från Grinneröds Byalag

Byalaget har haft 2 möten och förberedelser via telefon och epost. Deltagare är Kerstin Johansson, Göte Natanaelsson, Kenneth Hansson, Kent Axelsson, Niklas Rudolfsson, Birgit Andersson och Ingrid Kennborn.

Grinneröds gravfält

Den 22 januari arbetade 5 personer från byalaget med att röja bort de många 20-30 cm höga kvarlämnade stubbarna från röjning 2018. En entreprenör tog samtidigt ner granar som stod i den nordöstra delen av gravfältet. Natur och Miljögruppen har producerat en informationsskylt.

Kristi himmelfärdsdag

21 maj träffades 15 personer för eget medfört förmiddagskaffe och samspråk på Grinneröds gravfält. Gravfältet var det givna samtalsämnet. Vi konstaterade att utsikten mot kyrkan och dalen skymdes av stora tallar. Enligt uppgift ska en präst just denna dag intagit sitt kaffe på denna plats, vid den stora stenen. Byalaget planerar att genomföra denna aktivitet kommande år. En tradition har skapats.

Kulturarvsvandring Bråten – Kvatroneröd – Liveröd – Lyckan 20 juli.

Eftersom coronapandemin begränsade antalet deltagare fick intresserade anmäla sig. Sammanlagt blev vi 25 personer när grannar anslutit. Vi startade på gården Bråten där ägaren berättade om platsen. Gården ligger invid den urgamla vägen mellan Svenshögen och Åsen. Därefter körde var och en till gården Lyckan. Ägaren berättade om stället samt visade gamla föremål. Därefter såg vi Skålgropar, ett gravfält och 2 stensättningar samt ett vattenfall med lämningar efter Lyckans kvarn. Bord var gjorda av kvarnstenar vilket blev en naturlig kaffepaus. Därefter besökte vi Liveröds fd bygdegård.

Dokumentation

Dokumentation av bygdegården i Liveröd. Visst begränsat arbete har genomförts detta år.

Sammanställning av Riksantikvarieämbetets **fornsöksregistrering** i Grinneröds socken har gjorts. I socknen finns över 70 markeringar. Ny kunskap om intressanta platser användes vid vandringen.

/Sammankallande Ingrid Kennborn

Verksamhetsberättelse för 2020 från kommittén för Natur och Miljö

Gruppen består av Åke Agneman, Stefan Edman, Helene Jacobsson, Mats Jacobsson, Inger Karlsson, Lars Magnus Olovson, Anders Söderlund.

Tillsammans med Grinneröds byalag utfördes arbete med röjning av sly mm på Grinneröds gravfält i syfte att göra området mer tillgängligt. Nya informationsskyltar är producerade av gruppen och bekostade av Svenska kyrkan Ljungskile församling som äger markområdet.

Gruppen har haft tre möten.

Kommitteen har lämnat svar på remissförfrågan från Uddevalla kommun angående den planerade nybyggnationen vid Skarsjövallsområdet. Tonvikt har lagts på natur- och kulturvärdena. Synpunkter och förslag till nya vägnamn har även lämnats senare under året.

En vandring till fyra stenbroar i området genomfördes i somras för allmänheten. Synpunkter på planerad byggnation på Flaggberget har lämnats in till kommunen.

/Sammankallande Inger Karlsson

Verksamhetsberättelse för 2020 från Resteröds Byalag

Jag har inte skrivit någon verksamhetsberättelse då vi inte haft något under 2020.

Det enda vi har gjort är att planera vem som skall intervjuas angående Resteröds Folkets Hus.

/Sammankallande Gun Klingwall

Verksamhetsberättelse för 2020 från Dokumentationskommittén/Fotokommittén

Ljungskileortens Hembygdsförening har fått tillgång till flera bildskatter vilka blivit inskannade.

Bemanningen i fotoarkivet har skötts av Ingemar Nordmark och Johannes Johnsson när Bella Vista varit öppet.

Ljungskilekalendern 2021 färdigställdes under hösten. Johannes Johnsson, Sven-Olof Ördberg och Ingemar Nordmark hjälptes åt. Tyvärr kommer Sven-Olof att flytta och det innebär att han inte kommer att kunna fortsätta i fotokommittén längre. Under året har bemanning och träffar i fotokommittén varit svåra på grund av rådande omständigheter, detsamma kommer det att bli 2021.

/Ingemar Nordmark/Johannes Johnsson

Verksamhetsberättelse för 2020 från kommittén för Restenäs smedja

Någon verksamhet var inte möjlig att genomföra pga pandemin

/Sören Larsson

Verksamhetsberättelse för 2020 från Programkommittén

Programkommittén hade regelbundet sammankomster där representanter från övriga kommittéer och byalag deltog för att komma fram med förslag till olika evenemang som sedan presenterades och beslutades av styrelsen. Programkommittén hade tidigt vår- och sommarprogrammet klart men tyvärr tvingades vi avstå från att genomföra de flesta av evenemangen.

Förutom de evenemang som beskrivs av kommittéer och byalag har genomförts: Kura skymning 2 februari med Claes Andrén som höll ett intressant föredrag "Hur skyddar vi vår natur?"

Årsstämman 29 februari med öppet hus, utställning på temat musik med en hel del skivor, grammofoner och instrument. Föredrag av Lars Ljung, "Rulles bass historia", från starten 1957, från pojkband till storband.

Vandring 1 juni till torpen vid Södra fjället med Dan Wickström och Rolf Hermansson, Berg.

Tipsrundan, en aktivitet som provades för första gången under våren då man under några veckor på egen hand besökte 12 platser och besvarade frågor via en app till mobilen.

Några få möten för att planera föreningens olika evenemang gick att genomföra trots restriktioner i början av hösten. De kunde hållas på coronasäkert avstånd då man hyrde in sig i Ljungskilegården. Anteckningar från dessa möten finns på hemsidan. Programkommittén fick därefter rätta sig efter allt hårdare restriktioner för mötes-sammankomster och avvaktar med nya planeringsmöten till bättre tider.

/Sammankallande Marita Svantesson

Till sist vill vi rikta ett stort tack till Dan Wickström för gåvan vi fått om Bredfjället. 2 uppsättningar om 7 pärmar med grundlig inventering av livet på Bredfjället 1659-2020. Historik ges om kvarnar, sågar, vägar och kronoallmännings gränstenar.